

Ja som už bola: Aby zdravé ženy ostali zdravými aj v Topoľčanoch

Tlačová správa, 10. apríl 2024

Deň zdravia v Topoľčanoch je dlhoročnou významnou udalosťou, ktorá sa zameriava na osvetu v oblasti zdravotnej starostlivosti. Súčasťou aktuálneho ročníka je aj osvetový projekt „Ja som už bola“ zameraný na podporu prevencie rakoviny prsníka a odstránenie psychologických bariér skriningovej mamografie na Slovensku - OnkoKontrolu.

„Ja som už bola“ v Topoľčanoch

Osvetový projekt „Ja som už bola“ organizujú OZ Amazonky - člen medzinárodnej organizácie Europa Donna a Ružová stužka, n.f. Upozorňuje na potrebnú prevenciu rakoviny prsníka, spočívajúcu v zdravom životnom štýle (zdravá strava s prevahou ovocia a zeleniny, abstinencia, dostatok zdravého pohybu, kontrola hmotnosti) a na pravidelné samovyšetrenie prsníkov spolu s pravidelnou účasťou na skriningovom mamografickom vyšetrení, tzv. OnkoKontrola. Cieľom je tiež prispieť k búraniu mýtov súvisiacich s týmto ochorením. Je to ochorenie ako každé iné a dá sa liečiť aj vyliečiť, keď je zistené včas.

Deň zdravia sa uskutoční v Topoľčanoch v stredu 10. apríla 2024 na Námestí M. R. Štefánika od 9. do 17. hod. Vstup na podujatie je bezplatný. Okrem vzdelávania širokej verejnosti o prevencii rakoviny prsníkov, OnkoKontrolu, mamografickom skriningu či správnej životospráve, budú **ocenené dve preverené skriningové mamografické pracoviská** pôsobiace v Topoľčanoch. Cenu Amazonka odovzdajú zástupkyne patientskych združení preverenému skriningovému mamografickému pracovisku Mamografickej a sonografickej ambulancii MUDr. Lisánskej, ako aj pracovisku na Rádiodiagnostickom oddelení Nemocnice Topoľčany, a.s. Projekt finančne podporuje Národný onkologický inštitút z finančných zdrojov Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Preverené skriningové mamografické pracoviská

Podpora skriningu, t.j. včasného odhalenia ochorenia je dôležitou súčasťou boja s rakovinou prsníka. Skriningová mamografia môže byť vykonávaná iba na preverených skriningových mamografických pracoviskách, ktoré spĺňajú prísne požiadavky. Pracoviská po previerkach odporučila Komisia Ministerstva zdravotníctva SR pre zabezpečenie kvality v rádiodiagnostike, radiačnej onkológii a v nukleárnej medicíne. Už 22 preverených skriningových mamografických pracovísk v 18 mestách prešlo jej kontrolou s pozitívnym výsledkom. Zoznam preverených skriningových mamografických pracovísk vrátane kontaktov na objednanie sa na vyšetrenie pravidelne aktualizuje MZ SR na svojej webstránke: <https://www.noisk.sk/mamografickepracoviska>

Ženy v každom kraji na Slovensku majú možnosť absolvovať skriningové mamografické vyšetrenie prsníkov v niektorom z najmodernejších preverených skriningových mamografických pracovísk s vysokokvalitným mamografickým prístrojom aj s doplnením ďalších potrebných vyšetrení a oznámením výsledku osobne, ihneď, vrátane možnosti konzultácie s lekárom o ďalšom postupe zdravotnej starostlivosti v prípade potreby. Príst môžu na dohodnutý termín aj bez žiadanky od lekára.

Mamografia zachraňuje životy

Celoplošný organizovaný skriningový program karcinómu prsníka (tzv. mamografický skrining) sa začal v septembri 2019 aktívnym pozývaním asymptomatických žien vo veku 50 - 69 rokov. Tieto ženy pozývajú ich zdravotné poisťovne podľa presne stanovených kritérií.

Nárok na bezplatné skriningové mamografické vyšetrenie má ročne na Slovensku viac ako 360 000 žien. V roku 2023 absolvovalo na preverených skriningových mamografických pracoviskách skriningovú mamografiu viac ako 56 000 žien. Diagnostikovaných bolo 260 karcinómov prsníka. Hoci účasť na skriningovom mamografickom vyšetrení každým rokom rastie, stále zaostávame v medzinárodnom porovnaní. Odborníci pripisujú toto nízke číslo nedostatočnej starostlivosti žien o vlastné zdravie, ale aj neopodstatnenému strachu z mamografického vyšetrenia. *„Cieľom mamografického skriningu, to znamená včasného zistenia najmenších ložísk onkoochorenia prsníka skriningovou mamografiou, je aspoň 70 %*

účasť žien vo veku 50 – 69 na skriningovom mamografickom vyšetrení. Takáto účasť by zabezpečila zníženie úmrtnosti na rakovinu prsníka na Slovensku o 30 %, a zachránila by 300 životov ročne,“ hovorí **MVDr. Jana Trautenberger-Ricová**, riaditeľka Národného onkologického inštitútu.

Aká je realita na Slovensku?

Rakovina prsníka je najčastejší zhubný nádor u žien na Slovensku. Každý rok je registrovaných viac ako 3 000 nových prípadov a ročne mu podľahne 900 žien. Skriningové mamografické vyšetrenie je najspoľahlivejšia metóda na odhaľovanie nádorov prsníka, pričom dávka ožiarenia pri vyšetrení neprekračuje odporúčanú bezpečnú úroveň.

„Ženy by sa nemali báť skriningového mamografického vyšetrenia pod dohľadom lekára a za využitia tej najmodernejšej techniky. Mali by mať obavy z nedôsledného sledovania vlastného zdravia. Každá žena si musí uvedomiť, že zdravie sa začína v jej vlastných rukách, a jej správanie sa je vzorom aj pre jej vlastné deti a vnúčatá. Pravidelné vykonávanie nielen samovyšetrenia, ale aj skriningové mamografické vyšetrenie každé dva roky totiž dokážu odhaliť včasné štádia rakoviny, ktoré sú veľmi dobre liečiteľné, a zachránia mnohým roky kvalitného života,“ hovorí **MUDr. Alena Kállayová**, správkyňa Ružovej stužky a dodáva, že výhodou mamografického vyšetrenia je, že dokáže odhaliť ochorenie už o 3 – 5 rokov skôr, než by ložisko odhalilo bežné vyšetrenie u gynekológa pohľadom a pohmatom.

Topoľčianske pracoviská

Pre obyvateľky Topoľčian a blízkeho okolia sú k dispozícii dve preverené skriningové mamografické pracoviská.

O pracovisku Mamografická a sonografická ambulancia MUDr. Lisánska

Mamografická a sonografická ambulancia MUDr. Lisánskej je skriningovým mamografickým pracoviskom už od mája 2022. Špecializuje sa na komplexnú diagnostiku ochorení mliečnej žľazy, pracovisko je v prevádzke 14 rokov. Mamograficky a sonograficky vyšetrí viac ako 6 tisíc žien ročne. Napriek neľahkej situácii, aká je v súčasnej dobe v ambulantnom sektore, chcú v práci venovanej zdraviu žien na kvalitnej úrovni pokračovať aj naďalej.

O pracovisku v Nemocnici Topoľčany, a.s.

Rádiodiagnostické oddelenie Nemocnice Topoľčany, a.s. vykonáva mamografické vyšetrenia prsníkov už od roku 1995. Skriningové mamografické vyšetrenia poskytuje v rámci národného organizovaného skriningového programu od októbra 2023. Za pár mesiacov vyšetřilo pracovisko už viac ako 450 žien vo veku 50 – 69 rokov. Multidisciplinárny prístup a kvalifikovaný personál rádiologických technikov, sestier a lekárov špecialistov ponúka ženám aj pacientkam s ochoreniami prsníka promptnú a komplexnú starostlivosť.

Cena „Amazonka“ – aby zdravé ženy mohli ostať zdravými

Pacientske združenia OZ Amazonky, Europa Donna Slovakia a Ružová stužka n.f. venujú postupne už niekoľko rokov prevereným skriningovým mamografickým pracoviskám ocenenie „Amazonka“ od žien, ktoré prežili rakovinu prsníka a rozumejú, aké dôležité je zdravie, a preto pomáhajú zdravým ženám, aby zdravé zostali. Ocenenie Amazonka udelili už deviatim pracoviskám.

„Autorkou sošky Amazonky, ktorú dostane ocenené overené pracovisko, je umelkyňa vystupujúca pod menom Hromula. Osudy a príbehy členiek občianskeho združenia ju oslovili natoľko, že na ich základe vytvorila toto umelecké dielo. Amazonke chýba jeden prsník ako symbol ženskosti, o ktorý pacientky s karcinómom prsníka niekedy prichádzajú, a jej odev je vytvorený z obväzov. Hoci zvonku pôsobí krehko, vo vnútri sochy je kameň – symbol odvahy a nezlomnosti, s akou ženy Amazonky bojujú o zdravie svoje aj všetkých žien Slovenska,“ vysvetľuje Dominika Kormanová, predsedníčka OZ Amazonky a dodáva: *„Občianske združenie Amazonky už 10 rokov apeluje na všetky ženy, aby nepodceňovali prevenciu. Je dôležité, aby ženy vedeli, že pri návšteve lekára sú v dobrých rukách. Mnoho našich členiek je dôkazom, že mamografia má zmysel a môže zachraňovať životy.“*

www.ozamazonky.sk

www.ruzovastuzka.sk

www.onkokontrola.sk

www.mamograf.sk

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, Snowball Communications, gudiakova@snowball.sk, +421 903 605 329